

KOMISIJAS LĒMUMS**(2010. gada 25. jūnijs)****par putnu gripas uzraudzības programmu mājputniem un savvaļas putniem īstenošanu dalībvalstīs**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2010) 4190)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/367/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

mājputnu populācijā, lai varētu pieņemt kontroles pasākumus un novērst APPG vīrusa attīstību mutācijas ceļā un varbūtējas postošas sekas.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1990. gada 26. jūnija Direktīvu 90/425/EEK par veterinārajām un zootehniskajām pārbaudēm, kas piemērojamas Kopienā iekšējā tirdzniecībā ar noteiktiem dzīvniekiem un produktiem, lai izveidotu iekšējo tirgu ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 10. panta 4. punktu,

(4) Direktīvā 2005/94/EK paredzēts arī, ka jāīsteno savvaļas putnu uzraudzības programmas, lai, pamatojoties uz regulāri atjauninātu riska novērtējumu, papildinātu esošās zināšanas par savvaļas putnu radītajiem draudiem saistībā ar putnu saslimšanu ar jebkādiem putnu izcelsmes putnu gripas vīrusiem.

ņemot vērā Padomes 2005. gada 20. decembra Direktīvu 2005/94/EK, ar ko paredz Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei un atceļ Direktīvu 92/40/EEK ⁽²⁾, un jo īpaši tās 4. panta 2. punktu,

(5) Komisijas 2007. gada 13. aprīļa Lēmumu 2007/268/EK, ar ko dalībvalstīs īsteno putnu gripas uzraudzības programmas mājputniem un savvaļas putniem un groza Lēmumu 2004/450/EK ⁽³⁾, pieņēma, lai sniegtu norādījumus par šādu uzraudzības programmu īstenošanu.

tā kā:

(1) Putnu gripa ir vīrusa izraisīta putnu, tostarp mājputnu, infekcijas slimība. Inficēšanās ar putnu gripas vīrusu mājputniem izraisa divus galvenos minētās slimības veidus, kas atšķiras virulences ziņā. Zemas patogenitātes gripa izraisa tikai vieglus simptomus, savukārt īpaši patogēnajai gripai ir ļoti augsti mirstības rādītāji vairākumā mājputnu sugu. Šī slimība var nopietni ietekmēt mājputnu audzēšanas rentabilitāti.

(6) Kopš minētā lēmuma pieņemšanas datuma, īstenojot uzraudzības programmas dalībvalstīs gūtā pieredze, jauna zinātniska informācija un pētījumu secinājumi liecina, ka dažas mājputnu sugas un mājputnu audzēšanas kategorijas ir vairāk apdraudētas attiecībā uz risku inficēties ar putnu gripas vīrusiem nekā citas, arī ņemot vērā saimniecības atrašanās vietu un citus riska faktorus.

(2) Direktīvā 2005/94/EK izklāstīti pasākumi augsti patogēnās putnu gripas (APPG) un zemi patogēnās putnu gripas, ko izraisa putnu gripas H5 un H7 apakštipu vīrusi (ZPPG), kas definētas minētajā direktīvā, uzliesmojumu kontrolei mājputniem un citiem nebrīvē turētiem putniem. Direktīvā 2005/94/EK paredzēti arī atsevišķi profilaktiski pasākumi, kas saistīti ar putnu gripas uzraudzību un vīrusu agrīnu konstatāciju.

(7) Saistībā ar H5N1 apakštipa APPG ienešanas draudiem Eiropā, tai izplatoties rietumu virzienā no Āzijas dienvidaustrumu daļas 2005. gadā, pieņēma papildu pasākumus gatavībai un šā vīrusa tipa agrīnai konstatācijai mājputniem un savvaļas putniem.

(3) Direktīvā 2005/94/EK noteikts, ka dalībvalstīm jāīsteno obligātas uzraudzības programmas. Šo uzraudzības programmu mērķis ir noteikt ZPPG vīrusu cirkulāciju, īpaši mājas ūdensputnu sugās, pirms tie plaši izplatās

(8) Komisijas 2005. gada 17. oktobra Lēmumā 2005/731/EK, ar ko nosaka papildu prasības putnu gripas uzraudzībai attiecībā uz savvaļas putniem ⁽⁴⁾, paredzēts, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai kompetentās iestādes tiktu informētas par visiem virsnormas mirstības vai nozīmīgiem slimības uzliesmojumu gadījumiem savvaļas putnu un jo īpaši savvaļas ūdensputnu populācijā. Jāievāc arī paraugi, un jāveic laboratorijas testi putnu gripas vīrusa noteikšanai.

⁽¹⁾ OV L 224, 18.8.1990., 29. lpp.

⁽²⁾ OV L 10, 14.1.2006., 16. lpp.

⁽³⁾ OV L 115, 3.5.2007., 3. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 274, 20.10.2005., 93. lpp.

- (9) Ir lietderīgi Lēmumā 2005/731/EK paredzētās prasības iekļaut šajā lēmumā.
- (10) No 2006. līdz 2009. gadam paraugi ņemti un putnu gripas testi veikti vairāk nekā 350 000 savvaļas putniem. Vidēji uzraudzība dalībvalstīs veikta, 75 % paraugu ņemot no dzīviem putniem, bet 25 % – no slimiem vai mirušiem putniem.
- (11) Minētajā četru gadu periodā vairāk nekā 1 000 putniem, kas bija atrasti miruši vai slimi, testos konstatēja APPG H5N1 apakštipa infekciju, savukārt no pārbaudītajiem veselajiem, dzīvajiem putniem vīrusu konstatēja tikai pieciem putniem. Gandrīz visus ZPPG apakštipus izdalīja paraugos, kas ņemti no dzīviem putniem.
- (12) ES references laboratorijas (ESRL) putnu gripas jomā izstrādātajos ikgadējos ziņojumos par putnu gripas uzraudzību Eiropas Savienībā⁽¹⁾ paustie secinājumi, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA)⁽²⁾,⁽³⁾,⁽⁴⁾ zinātniskie atzinumi un nesēn izveidotās epidemioloģijas ekspertu darba grupas dzīvnieku slimību uzraudzības jomā (TFADS) darbs vērsis uzmanību uz to, ka būtu jāievieš konkrēti grozījumi pašreizējā mājputnu un savvaļas putnu uzraudzības stratēģijā, lai pilnveidotu uz risku balstītu pieeju, ko uzskata par vispiemērotāko uzraudzības stratēģiju, lai informētu par slimības profilaksi un kontroli atbildīgās kompetentās iestādes ar mērķi aizsargāt mājputnu vai citu nebrīvē turētu putnu saimniecības.
- (13) Uz risku balstītai uzraudzībai būtu jāpapildina putnu gripas infekcijas agrīnās konstatācijas sistēmas mājputniem, piemēram, tās, kas jau paredzētas 2. pantā Komisijas 2005. gada 19. oktobra Lēmumā 2005/734/EK, ar ko nosaka biodrošības pasākumus, lai mazinātu risku, ka ļoti patogēno putnu gripu, ko izraisa A tipa H5N1 apakštipa gripas vīruss, no savvaļas putniem varētu pārnest uz mājputniem un citiem nebrīvē turētiem putniem, un ar ko paredz agrīnas konstatācijas sistēmu īpaši apdraudētos apgabalos⁽⁵⁾, un Komisijas 2006. gada 4. augusta Lēmuma 2006/437/EK, ar ko apstiprina Padomes Direktīvā 2005/94/EK paredzēto putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatu⁽⁶⁾, pielikuma II nodaļas 2. punktā.
- (14) Tāpēc Lēmumā 2007/268/EK iekļautie norādījumi par putnu gripas uzraudzību mājputniem un savvaļas putniem ir jāpārskata, ņemot vērā pieredzi un iegūto zinātnisko informāciju, un jāaizstāj ar šajā lēmumā iekļautajiem norādījumiem.
- (15) Savienības tiesību aktu konsekvences labad paraugu ņemšana un laboratorijas testi jāveic saskaņā ar Lēmumā 2006/437/EK izklāstītajām procedūrām, ja nav norādīts citādi.
- (16) Savienības tiesību aktu konsekvences labad, īstenojot uzraudzības programmas attiecībā uz savvaļas putniem, pilnībā jāņem vērā prasības, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvā 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību⁽⁷⁾, īpaši attiecībā uz uzraudzības modeli un paraugu ņemšanas procedūrām, kas aprakstītas šā lēmuma II pielikuma 1. sadaļas 2. un 3. iedaļā.
- (17) Lēmums 2005/731/EK un Lēmums 2007/268/EK ir jāatceļ.
- (18) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstis pieņem vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentās iestādes atbilstoši sadarbojas ar savvaļas putnu novērošanas un gredzenošanas organizācijām, medību un citām attiecīgām organizācijām ar mērķi nodrošināt, lai šīs organizācijas nekavējoties ziņotu kompetentajām iestādēm par visiem virsnormas mirstības vai nozīmīgiem slimības uzliesmējumiem savvaļas putnu un jo īpaši savvaļas ūdensputnu populācijā.

2. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tūlīt pēc tam, kad kompetentā iestāde saņēmusi paziņojumu, kā paredzēts 1. pantā, un visos gadījumos, kad nav konstatēts skaidrs saslimšanas cēlonis, kas nav putnu gripa, kompetentā iestāde organizē, ka:

- tiek ievākti attiecīgi paraugi no mirušiem putniem un, ja iespējams, no citiem putniem, kas bijuši saskarē ar mirušajiem putniem;
- minētajiem paraugiem tiek veikti laboratorijas testi putnu gripas vīrusa noteikšanai.

2. Paraugu ņemšanas un testu procedūras veic saskaņā ar putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatas II līdz VIII nodaļu, kura apstiprināta ar Lēmumu 2006/437/EK.

⁽¹⁾ Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/eu_resp_surveillance_en.htm

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2005) 266, 1.–21. lpp.; *Scientific Opinion on Animal health and welfare aspects of Avian Influenza*.

⁽³⁾ *The EFSA Journal* (2008) 715, 1.–161. lpp., *Scientific Opinion on Animal health and welfare aspects of avian influenza and the risks of its introduction into the EU poultry holdings*.

⁽⁴⁾ *The EFSA Journal* (2006) 357, 1.–46. lpp., *Opinion on Migratory birds and their possible role in the spread of highly pathogenic Avian Influenza*.

⁽⁵⁾ OV L 274, 20.10.2005., 105. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 237, 31.8.2006., 1. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.

3. Dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju, ja 1. punkta b) apakšpunktā minēto testu rezultāts ir pozitīvs attiecībā uz augsti patogēno putnu gripu (APPG).

3. pants

Putnu gripas uzraudzības programmas mājputniem un savvaļas putniem, ko veic dalībvalstis saskaņā ar Direktīvas 2005/94/EK 4. panta 1. punktu, atbilst šā lēmuma I un II pielikumā izklāstītajiem norādījumiem.

4. pants

Neskarot Savienības tiesību aktos paredzētās prasības, kompetentā iestāde nodrošina, lai visus pozitīvos un negatīvos putnu gripas seroloģisko un virusoloģisko izmeklēšanu rezultātus, kas gūti mājputnu un savvaļas putnu uzraudzības programmās, paziņotu Komisijai reizi sešos mēnešos. Tos iesniedz, izmantojot Komisijas tiešsaistes sistēmu, katru gadu līdz 31. jūlijam par iepriekšējiem sešiem mēnešiem (no 1. janvāra līdz 30. jūnijam)

un līdz 31. janvārim par iepriekšējiem sešiem mēnešiem (no 1. jūlija līdz 31. decembrim).

5. pants

Lēmumu 2005/731/EK un Lēmumu 2007/268/EK atceļ.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2010. gada 25. jūnijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
John DALLI

I PIELIKUMS

Norādījumi par putnu gripas uzraudzības programmu mājputniem īstenošanu**1. Uzraudzības programmu mērķi**

Putnu gripas mājputniem uzraudzības programmu mērķi ir informēt kompetento iestādi par cirkulējošu putnu gripas vīrusu, lai kontrolētu slimību saskaņā ar Direktīvu 2005/94/EK, veicot ikgadējo konstatēšanu, aktīvi uzraugot:

- a) zemi patogēnās putnu gripas (ZPPG) H5 un H7 apakštipus vistveidīgajiem putniem (proti, vistām, tītariem, pērļu visticām, fazāniem, irbēm un paipalām) un skrējējputniem, tādējādi papildinot citas esošas agrīnās konstatācijas sistēmas;
- b) ZPPG H5 un H7 apakštipus un augsti patogēno putnu gripu (APPG) mājas ūdensputniem (proti, pīlēm, zosīm un meža pīlēm, kas paredzētas, lai atjaunotu medību resursus).

2. Uzraudzības modelis

Mājputnu saimniecībās ņem paraugus un veic seroloģiskos testus, lai konstatētu putnu gripas antivielas, kā definēts Direktīvā 2005/94/EK.

Aktīva uzraudzība papildina dalībvalstīs jau esošās agrīnās konstatācijas sistēmas, kā paredzēts Lēmumā 2005/734/EK un II nodaļā putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatā, ko apstiprināja ar Komisijas Lēmumu 2006/437/EK ("diagnostikas rokasgrāmata"); īpaši tās, ko īsteno mājputnu saimniecībās, kuras uzskata par vairāk apdraudētām attiecībā uz putnu gripas ienešanu.

Dzīvnieku slimību uzraudzībai pastāv divas lielākās starptautiski atzītās metodes: a) uz risku balstīta uzraudzība un b) uzraudzība, kuras pamatā ir reprezentatīvs paraugs.

2.1. Uz risku balstīta uzraudzība (RBU)

RBU metodei dod priekšroku, veicot putnu gripas uzraudzību mērķtiecīgi un efektīvi izmantojot resursus.

Dalībvalstis, kas izvēlas šo metodi, norāda attiecīgos mājputnu saimju inficēšanas riska izplatīšanās ceļus un paraugu atlases pamatu mājputnu saimniecībām, kuras identificētas kā vairāk apdraudētas attiecībā uz risku inficēties ar putnu gripu.

Kritēriji un riska faktori, kas uzskaitīti 4.1. daļā, nav izsmeltoši, taču rada priekšstatu par to, kā virzīt paraugu ņemšanu un mājputnu sugu un mājputnu audzēšanas kategoriju testēšanu atšķirīgās putnkopības sistēmās. Atkarībā no konkrētā dzīvnieku veselības stāvokļa attiecīgajā dalībvalstī var rasties nepieciešamība tās vērtēt dažādi.

2.2. Uzraudzība, pamatojoties uz reprezentatīvu paraugu

Ja dalībvalsts nevar veikt uz pietiekamiem pierādījumiem balstītu novērtējumu par inficēšanās riska veidiem mājputnu saimēm savā teritorijā, tā īsteno uzraudzību, pamatojoties uz reprezentatīvu paraugu ņemšanas shēmu. Paraugā iekļauto mājputnu saimniecību skaits atbilst tam, kas norādīts 1. un 2. tabulā, atkarībā no mājputnu sugas.

Paraugus putnu gripas seroloģiskajiem testiem ņem visā dalībvalsts teritorijā tā, lai tos varētu uzskatīt par reprezentatīviem attiecībā uz visu dalībvalsti.

3. Mērķa populācija

Uzraudzības programmā iekļauj paraugu ņemšanu no šādām mājputnu sugām uz audzēšanas kategorijām:

- a) dējējvistas;
- b) dējējvistas brīvās turēšanas apstākļos;
- c) vaislas cāļi;
- d) vaislas tītari;
- e) vaislas pīles;
- f) vaislas zosis;

- g) nobarojami tītari;
- h) nobarojamas pīles;
- i) nobarojamas zosis;
- j) audzēti medījамie putni (vistveidīgi), īpaši pievērsoties pieaugušiem putniem, piemēram, vaislas putniem;
- k) audzēti medījамie putni (ūdensputni);
- l) skrējējputni.

Taču šādos konkrētos izņēmuma gadījumos var iekļaut arī šādas mājputnu kategorijas:

- m) broilerus, tikai, ja i) tos tur lielā skaitā audzēšanai brīvās turēšanas apstākļos un ii) uzskata, ka tie rada lielāku inficēšanas risku ar putnu gripu;
- n) piemājas saimes: parasti tām vīrusu cirkulācijā un izplatībā ir neliela loma, un paraugu ņemšana no tām ir resursietilpīga; taču dažās dalībvalstīs piemājas saimes var radīt lielāku putnu gripas risku, jo to ir daudz, tās atrodas tuvu komerciālām mājputnu saimniecībām, tās ir saistītas ar vietēja/reģiona mēroga tirdzniecību un uz tām attiecas citi kritēriji un riska faktori, kas uzskaitīti 4.1. sadaļā, īpaši attiecībā uz sugu sastāvu.

Tomēr, ja tiek sniegts argumentēts pamatojums par riska līmeni kādai mājputnu ražošanas kategorijai (piemēram, vaislas cāļiem, ko tur augstas bioloģiskās drošības apstākļos), to var arī neiekļaut paraugā.

4. Uz risku balstītas uzraudzības (RBU) metode

RBU izvēlas, dalībvalsts mērogā veicot novērtējumu, kurā ņem vērā vismaz šādus kritērijus un riska faktorus.

4.1. Kritēriji un riska faktori

4.1.1. Vīrusa ienešanas kritēriji un riska faktori mājputnu saimniecībās tiešas vai netiešas saskarsmes dēļ ar savvaļas putniem, īpaši tiem, kas pieder pie identificētām "mērķsugām"

- a) Mājputnu saimniecība atrodas tuvu mitrājiem, dīķiem, purviem, ezeriem, upēm vai jūras krastiem, kur var pulcēties migrējošie ūdensputni.
- b) Mājputnu saimniecība atrodas teritorijā ar lielu migrējošo savvaļas putnu blīvumu, īpaši to putnu, kas uzskatāmi par APPG H5N1 konstatēšanas "mērķsugām" (MS) un ir uzskaitīti II pielikuma 2. daļā.
- c) Mājputnu saimniecība atrodas tuvu migrējošo savvaļas ūdensputnu atpūtas un vairošanās vietām, īpaši, ja migrējošo putnu migrācijas ceļi šīs vietas sasaista ar teritorijām, kurās zināms, ka savvaļas putni vai mājputni bijuši inficēti ar H5N1 APPG.
- d) Mājputnu saimniecībās ar brīvās turēšanas audzēšanu vai mājputnu saimniecībās, kurās mājputni vai citi nebrīvē turēti putni atrodas āra apstākļos, kuros nav iespējams pietiekamā mērā novērst saskarsmi ar savvaļas putniem.
- e) Mājputnu saimniecībā ir zems bioloģiskās drošības līmenis, ieskaitot barības glabāšanas metodi un dzirdināšanu ar virszemes ūdeni.

4.1.2. Vīrusa izplatīšanās kritēriji un riska faktori mājputnu saimniecībā un starp mājputnu saimniecībām, kā arī putnu gripas izplatīšanās sekas (ietekme) no vieniem mājputniem uz citiem un starp mājputnu saimniecībām

- a) Mājputnu saimniecībā ir vairāk nekā vienas sugas mājputni, īpaši mājas pīles un zosis kopā ar citām mājputnu sugām.
- b) Saimniecībā izmantotais mājputnu audzēšanas veids un mājputnu sugas, kuru uzraudzības dati liecina par paaugstinātiem putnu gripas infekcijas rādītājiem dalībvalstī, piemēram, pīļu audzētavas un mājputni, kas paredzēti, lai atjaunotu medību resursus (īpaši audzētas meža pīles).

- c) Mājputnu saimniecība atrodas apgabalā, kurā ir liels mājputnu saimniecību blīvums.
- d) Tirdzniecības modeļi, ieskaitot importu un ar to saistītās mājputnu pārvietošanas intensitāte, tieši un netieši, kā arī citi faktori, tostarp transportlīdzekļi, aprīkojums un personas.
- e) Saimniecībā ir ilgdzīvotāju mājputnu sugas un vairākas mājputnu vecuma grupas (slāņi).

4.2. *Apdraudēto populāciju noteikšana*

Pasākumu līmenim jāatspoguļo mājputnu saimniecībā esošo riska faktoru skaits un proporcionalitāte vietējā mērogā.

Kompetentā iestāde, veidojot uzraudzības modeli, novērtējumā var ņemt vērā citus riska faktorus, kas precīzi jānorāda un jāpamato uzraudzības programmā.

4.3. *Paraugā iekļaujamo saimniecību atlase*

Lai noteiktu paraugā iekļaujamo saimniecību skaitu uz vienu riska populāciju, par pamatu var izmantot 1. un 2. tabulu.

5. **Reprezentatīvā parauga metode**

Ja veic reprezentatīvo paraugu ņemšanu, kas minēta 2.2. sadaļā, paraugā iekļaujamo mājputnu saimniecību skaitu aprēķina, pamatojoties uz skaitļiem, kas norādīti 1. un 2. tabulā atbilstoši mājputnu saimniecībā turēto mājputnu sugām.

5.1. *Putnu gripas seroloģiskajos testos iekļaujamo mājputnu saimniecību skaits*

5.1.1. *Paraugā iekļaujamo mājputnu saimniecību skaits (izņemot pīļu, zosu un meža pīļu saimniecības)*

Katrai mājputnu audzēšanas kategorijai, izņemot pīles, zosis un meža pīles, paraugā iekļaujamo saimniecību skaitu nosaka tā, lai nodrošinātu vismaz vienas inficētas mājputnu saimniecības identifikāciju, ja inficēto mājputnu saimniecību izplatība ir vismaz 5 %, ar 95 % ticamības intervālu.

Paraugu ņemšanu veic saskaņā ar 1. tabulu.

1. tabula

Paraugā iekļaujamo mājputnu saimniecību skaits (izņemot pīļu, zosu un meža pīļu saimniecības) katrā audzēšanas kategorijā

Saimniecību skaits katrā mājputnu audzēšanas kategorijā katrā dalībvalstī	Paraugā iekļaujamo saimniecību skaits
Līdz 34	Visas
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

5.1.2. *Paraugā iekļaujamo pīļu, zosu un meža pīļu saimniecību skaits⁽¹⁾*

Paraugā iekļaujamo pīļu, zosu un meža pīļu saimniecību skaitu nosaka tā, lai nodrošinātu vismaz vienas inficētas mājputnu saimniecības identifikāciju, ja inficēto mājputnu saimniecību izplatība ir vismaz 5 %, ar 99 % ticamības intervālu.

⁽¹⁾ Attiecībā uz vīrusa skartu pīļu un zosu saimniecību noteikšanu piemēro augstāku ticamības pakāpi, jo pierādījumi liecina, ka, atšķirībā no vistveidīgo mājputnu saimniecībām, pastāv mazāka iespēja pasīvās uzraudzības programmās vai agrīnās konstatācijas sistēmās konstatēt vīrusa skartas pīļu un zosu saimniecības.

Paraugu ņemšanu veic saskaņā ar 2. tabulu.

2. tabula

Paraugā iekļaujamo pīļu, zosu un meža pīļu saimniecību skaits

Pīļu, zosu un meža pīļu saimniecību skaits katrā dalībvalstī	Paraugā iekļaujamo pīļu, zosu un meža pīļu saimniecību skaits
Līdz 46	Visas
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

5.2. **Mājputnu (putnu) skaits, no kuriem ņem paraugus saimniecībā**

5.2.1. un 5.2.2. punktā minētie skaitļi attiecas gan un mājputnu saimniecībām, kuras pārbauda saistībā ar uzraudzību, kuras pamatā ir risks, gan pamatojoties uz reprezentatīvu paraugu.

5.2.1. **Mājputnu skaits (izņemot pīles, zosis un meža pīles), no kuriem ņem paraugus mājputnu saimniecībā**

Paraugā iekļaujamo putnu skaitu mājputnu saimniecībā nosaka tā, lai nodrošinātu 95 % varbūtību, ka tiks konstatēts vismaz viens putnu gripas seropozitīvs gadījums, ja seropozitīvo putnu izplatība ir $\geq 30\%$.

Asins paraugus seroloģiskām analīzēm savāc no visām mājputnu audzēšanas kategorijām un mājputnu sugām, vismaz 5 līdz 10 putniem no katras sugas (izņemot pīles, zosis un meža pīles) katrā saimniecībā un no dažādām novietnēm, ja saimniecībā ir vairāk nekā viena novietne.

Ja saimniecībā ir vairāk nekā viena novietne, paraugus ņem no vismaz 5 putniem katrā novietnē.

5.2.2. **Pīļu, zosu un meža pīļu skaits, no kurām ņem paraugus saimniecībā**

Paraugā iekļaujamo pīļu, zosu un mežu pīļu skaitu mājputnu saimniecībā nosaka tā, lai nodrošinātu 95 % varbūtību, ka tiks konstatēts vismaz viens putnu gripas seropozitīvs gadījums, ja seropozitīvo putnu izplatība ir $\geq 30\%$.

Katrā atlasītā mājputnu saimniecībā ņem divdesmit asins paraugus⁽¹⁾ seroloģiskiem testiem.

6. **Paraugu ņemšanas procedūras seroloģiskiem testiem**

Paraugu ņemšanas periods mājputnu saimniecībā sakrīt ar katras mājputnu audzēšanas kategorijas audzēšanas sezonu, un paraugus var ņemt arī kautuvē. Šāda paraugu ņemšanas prakse nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt uz risku vērsto pieeju saskaņā ar 4.1. sadaļā uzskaitītajiem kritērijiem un riska faktoriem.

Lai optimizētu efektivitāti un novērstu personu nevajadzīgu uzturēšanos mājputnu saimniecībās, paraugu ņemšanu pēc iespējas apvieno ar paraugu ņemšanu citiem mērķiem, piemēram, salmonellu un mikoplazmas kontroles programmās. Taču, ja apvieno paraugu ņemšanu, tas nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt prasības par uzraudzību, kas balstīta uz risku.

7. **Paraugu ņemšana viroloģiskiem testiem**

Paraugu ņemšanu putnu gripas viroloģiskiem testiem neizmanto seroloģisko testu vietā, un tā jāveic vienīgi saistībā ar izmeklēšanu, ja putnu gripas seroloģisko testu rezultāti bijuši pozitīvi.

⁽¹⁾ Vajadzīgs lielāks paraugu skaits salīdzinājumā ar 5.2.1. punktā minēto, jo diagnosticējošā testa jutīgums ir zemāks, to izmantojot attiecībā uz ūdensputniem.

8. Testu biežums un periods

Mājputnu saimniecībās paraugus ņem katru gadu. Taču, pamatojoties uz riska novērtējumu, dalībvalstis var izlemt par biežāku paraugu ņemšanu un testēšanu. Ja to dara, pamatojums jānorāda uzraudzības programmā.

Paraugu ņemšanu veic saskaņā ar apstiprināto uzraudzības programmu no 1. janvāra līdz 31. decembrim gadā, kurā īsteno attiecīgo programmu.

9. Laboratorijas testi

Paraugu testus putnu gripas noteikšanai veic dalībvalstu putnu gripas valsts references laboratorijās (VRL) vai VRL kontrolē esošās citās laboratorijās, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes.

Laboratorijas testus veic saskaņā ar diagnostikas rokasgrāmatu, kurā ir izklāstītas procedūras putnu gripas apstiprināšanai un diferenciāldiagnozes noteikšanai.

Tomēr, ja dalībvalsts vēlas izmantot laboratorijas testus, kas nav iekļauti diagnostikas rokasgrāmatā un nav aprakstīti Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) Sauszemes dzīvnieku diagnostisko analīžu un vakcīnu rokasgrāmatā, šie testi pirms izmantošanas jānovērtē attiecībā uz atbilstību ESRL mērķiem, pamatojoties uz apstiprinātiem datiem.

Visus pozitīvos seroloģisko izmeklējumu konstatējumus apstiprina VRL, veicot hemaglutinācijas inhibīcijas testu ar izraudzītiem celmiem, kas saņemti no ESRL:

a) H5 apakštīpam:

- i) pirmreizējais tests, izmantojot *teal/England/7894/06* (H5N3);
- ii) visu pozitīvo paraugu testēšana ar *chicken/Scotland/59* (H5N1), lai izslēgtu krusteniski reaģējošo antivielu N3;

b) H7 apakštīpam:

- i) pirmreizējais tests, izmantojot *turkey/England/647/77* (H7N7);
- ii) visu pozitīvo paraugu testēšana ar *African Starling/983/79* (H7N1), lai izslēgtu krusteniski reaģējošo antivielu N7.

Saistībā ar visiem pozitīvajiem seroloģiskajiem konstatējumiem mājputnu saimniecībā jāveic epidemioloģiska izmeklēšana un jāņem papildu paraugi, lai veiktu testus, izmantojot viroloģiskās metodes ar mērķi noteikt, vai mājputnu saimniecībā ir aktīva putnu gripas vīrusa infekcija. Par visiem šo izmeklēšanu secinājumiem ir jāziņo Komisijai.

Visus putnu gripas vīrusa izolātus iesniedz ESRL saskaņā ar Savienības tiesību aktiem atbilstoši valsts references laboratoriju funkcijām un pienākumiem, kā izklāstīts Direktīvas 2005/94/EK VIII pielikumā, ja nav piešķirta atkāpe saskaņā ar diagnostikas rokasgrāmatas V nodaļas 4. punkta d) apakšpunktu. H5/H7 apakštīpa vīrusu paraugus nekavējoties iesniedz ESRL, un tiem veic standarta raksturošanas testus (nukleotīdu secību analīze/IVPI) saskaņā ar minēto diagnostikas rokasgrāmatu.

Izmanto konkrētos protokolus, ko ESRL nodrošina paraugu un diagnostikas materiālu iesniegšanai. Kompetentās iestādes nodrošina labu informācijas apmaiņu starp ESRL un VRL.

II PIELIKUMS

1. DAĻA

Norādījumi par putnu gripas uzraudzības programmu savvaļas putniem īstenošanu**1. Uzraudzības mērķi**

Putnu gripas uzraudzības programmas savvaļas putniem mērķis ir savlaicīgi konstatēt H5N1 apakštipa APPG savvaļas putniem, lai aizsargātu mājputnus mājputnu saimniecībās un aizsargātu sabiedrības veselību no veterināriem draudiem.

2. Uzraudzības modelis

- a) Īsteno uz risku balstītu uzraudzību (RBU) kā pasīvas uzraudzības sistēmu, kas īpaši vērsta uz ūdensputnu sugām, veicot mirstošu savvaļas putnu vai putnu, kas atrasti beigti, laboratorijas izmeklēšanu.
- b) Konkrētus pasākumus paredz attiecībā uz savvaļas putnu, īpaši migrējošo savvaļas putnu, mērksugām (MS), par kurām konstatēts, ka tās vairāk apdraud risks inficēties un izplatīt H5N1 APPG vīrusu.
- c) Konkrētus pasākumus paredz teritorijās, kas atrodas jūras, ezeru un ūdens ceļu tuvumā, kurās atrasti beigti putni, un it īpaši, ja šīs teritorijas atrodas mājputnu saimniecību tuvumā, jo sevišķi teritorijās, kurās ir liels mājputnu saimniecību blīvums.
- d) Veidojot uzraudzības programmu, nodrošina ciešu sadarbību ar epidemiologiem un ornitologiem, un kompetento iestādi dabas aizsardzības jomā, kas palīdz noteikt sugas un optimizēt paraugu ņemšanu atbilstoši situācijai valstī.
- e) Ja tas vajadzīgs saistībā ar H5N1 APPG epidemioloģisko situāciju, uzraudzības pasākumus papildina ar izpratnes veidošanu un aktīvi meklējot un uzraugot mirušus vai mirstošus savvaļas putnus, īpaši MS putnus. Tas var notikt saistībā ar H5N1 APPG konstatēšanu mājputniem un/vai savvaļas putniem kaimiņu dalībvalstīs un trešās valstīs vai valstīs, ko ar attiecīgajām dalībvalstīm saista migrējošo savvaļas putnu, īpaši MS putnu, migrācijas ceļi. Šādos gadījumos ņem vērā konkrētos savvaļas putnu sugu migrācijas modeļus, kas dažādās dalībvalstīs var būt atšķirīgi.

3. Paraugu ņemšanas procedūras

- a) Testu procedūras veic saskaņā ar diagnostikas rokasgrāmatu.
- b) Vīrusa izolēšanai un/vai molekulārai noteikšanai (PCR) ņem uztriepes no kloākas un trahejas/rīkles apakšdaļas un/vai audus no savvaļas putniem, kas atrasti miruši vai mirstoši.
- c) Paraugus glabā un pārvadā, ievērojot īpašu rūpību, kā paredzēts diagnostikas rokasgrāmatas IV nodaļas 5. un 6. punktā. Visus putnu gripas vīrusa izolātus, kas iegūti savvaļas putnu gadījumos, iesniedz ESRL, ja vien nav piešķirta atkāpe, kā paredzēts diagnostikas rokasgrāmatas V nodaļas 4. punkta d) apakšpunktā. H5/H7 apakštipa vīrusu paraugus nekavējoties iesniedz ESRL, un tiem veic standarta raksturošanas testus (nukleotīdu secību analīze/IVPI) saskaņā ar minēto diagnostikas rokasgrāmatu.
- d) Paraugu ņemšana notiek ne vēlāk kā līdz uzraudzības programmas īstenošanas gada 31. decembrim.

4. Laboratorijas testi

Laboratorijas testus veic saskaņā ar diagnostikas rokasgrāmatu.

Paraugu testus veic VRL dalībvalstīs vai VRL kontrolē esošās citās laboratorijās, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes.

Tomēr, ja dalībvalsts vēlas izmantot laboratorijas testus, kas nav iekļauti diagnostikas rokasgrāmatā un nav aprakstīti OIE Sauszemes dzīvnieku diagnostisko analīžu un vakcīnu rokasgrāmatā, šie testi pirms izmantošanas jānovērtē attiecībā uz atbilstību ESRL mērķiem, pamatojoties uz apstiprinātiem datiem.

Sākotnējo skrīningu veic, izmantojot M gēna PCR, pēc tam veic ātrās noteikšanas testu paraugiem, kuri uzrādījuši pozitīvu rezultātu uz H5, un tas jāveic ne vēlāk kā divu nedēļu laikā. Ja konstatē H5, pēc iespējas drīz veic šķēlšanās vietas analīzi, lai noteiktu, vai tā ir augsti patogēnā putnu gripa (APPG) vai zemi patogēnā putnu gripa (ZPPG). Ja apstiprina APPG H5, nekavējoties jāveic papildu analīzes, lai noteiktu N tipu, pat ja tādējādi var gūt pierādījumus tikai N1 izslēgšanai.

5. Turpmākie pasākumi

- Pozitīvos apstiprinātos APPG H5 (N1) ⁽¹⁾ gadījumos piemēro kontroles pasākumus, kas paredzēti Komisijas 2006. gada 11. augusta Lēmumā 2006/563/EK par dažiem aizsardzības pasākumiem saistībā ar īpaši patogēnu H5N1 apakštīpa putnu gripu savvaļas putnu vidū Kopienā un par Lēmuma 2006/115/EK atcelšanu ⁽²⁾.
- Veicot epidemioloģisko izmeklēšanu, ir svarīgi noteikt teritorijas, kas saistītas ar konstatētajiem gadījumiem, lai iespējami prognozētu putnu gripas vīrusa turpmāku izplatību, īpaši teritorijās, kas saistītas ar mājputnu audzēšanu, piemēram, teritorijās, kurās ir liels mājputnu saimniecību blīvums.

2. DAĻA

Savvaļas putnu sugu saraksts, no kurām ņem paraugus un kuras testē attiecībā uz putnu gripu, t. i., mērķsugas (MS)

Nr.	Zinātniskais nosaukums	Vispārpieņemtais nosaukums
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Vistu vanags
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Zvirbuļvanags
3.	<i>Anas acuta</i>	Garkaklis
4.	<i>Anas clypeata</i>	Platknābis
5.	<i>Anas crecca</i>	Krīklis
6.	<i>Anas penelope</i>	Baltvēderis
7.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Meža pīle
8.	<i>Anas querquedula</i>	Priekške
9.	<i>Anas strepera</i>	Pelēkā pīle
10.	<i>Anser albifrons albifrons</i>	Baltpieres zoss (kontinentālā rase)
11.	<i>Anser anser</i>	Meža zoss
12.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Īsknābja zoss
13.	<i>Anser erythropus</i>	Mazā zoss
14.	<i>Anser fabalis</i>	Sējas zoss
15.	<i>Ardea cinerea</i>	Zivju gārnis
16.	<i>Aythya ferina</i>	Brūnkaklis
17.	<i>Aythya fuligula</i>	Cekulpīle
18.	<i>Branta bernicla</i>	Melngalvas tumšzoss
19.	<i>Branta canadensis</i>	Kanādas tumšzoss
20.	<i>Branta leucopsis</i>	Baltvaigu tumšzoss
21.	<i>Branta ruficollis</i>	Sarkankakla zoss
22.	<i>Bubo bubo</i>	Ūpis
23.	<i>Buteo buteo</i>	Peļu klijāns
24.	<i>Buteo lagopus</i>	Bikšainais klijāns
25.	<i>Cairina moschata</i>	Muskusa pīle
26.	<i>Ciconia ciconia</i>	Baltais stārķis
27.	<i>Circus aeruginosus</i>	Niedru lija

⁽¹⁾ Slimības kontroles pasākumus piemēro, pamatojoties uz APPG H5 apstiprināšanu un aizdomām par N1.

⁽²⁾ OV L 222, 15.8.2006., 11. lpp.

Nr.	Zinātniskais nosaukums	Vispārpieņemtais nosaukums
28.	<i>Cygnus columbianus</i>	Mazais gulbis
29.	<i>Cygnus cygnus</i>	Ziemeļu gulbis
30.	<i>Cygnus olor</i>	Paugurknābja gulbis
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Lielais piekūns
32.	<i>Falco tinnunculus</i>	Lauka piekūns
33.	<i>Fulica atra</i>	Laucis
34.	<i>Larus canus</i>	Kajaks
35.	<i>Larus ridibundus</i>	Lielais ķīris
36.	<i>Limosa limosa</i>	Melnā puskuitala
37.	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Marmorpīle
38.	<i>Mergus albellus</i>	Mazā gaura
39.	<i>Milvus migrans</i>	Melnā klija
40.	<i>Milvus milvus</i>	Sarkanā klija
41.	<i>Netta rufina</i>	Lielgalvis
42.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Jūras krauklis
43.	<i>Philomachus pugnax</i>	Gugatnis
44.	<i>Pica pica</i>	Žagata
45.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Dzeltenais tārtiņš
46.	<i>Podiceps cristatus</i>	Cekuldūkuris
47.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Melnkakla dūkuris
48.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Sultānvistiņa
49.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mazais dūkuris
50.	<i>Vanellus vanellus</i>	Ķīvīte